

Informacje o wskaźnikach referencyjnych WIBID i WIBOR oraz ryzykach związanych z ich stosowaniem

Jak czytać ten dokument

1. Zdefiniowaliśmy niektóre pojęcia. Te definicje znajdziesz na końcu dokumentu w **Słowniczku**.
2. Pierwsze użycie tych pojęć zaznaczyliśmy **pogrubieniem**.

Rozporządzenie BMR i wskaźniki referencyjne

1. **Rozporządzenie BMR** powstało, aby podnieść wiarygodność wskaźników referencyjnych dla użytkowników, w tym:
 - a. zapewnić wysoką jakość wskaźników referencyjnych – zwiększyć ich dokładność, solidność i rzetelność,
 - b. w większym stopniu oprzeć wskaźniki referencyjne na danych transakcyjnych,
 - c. zapobiegać manipulacjom wskaźnikami referencyjnymi.
2. Opracowywanie niektórych wskaźników referencyjnych jest działalnością regulowaną, która wymaga zezwolenia właściwego organu nadzoru.
3. Przepisy rozporządzenia BMR i jego akty wykonawcze określają wymagania dla podmiotów, które:
 - a. opracowują kluczowe wskaźniki referencyjne lub istotne wskaźniki referencyjne (**administratorów**) oraz
 - b. przekazują administratorowi dane do wyznaczania wartości wskaźnika referencyjnego.
4. Wskaźniki referencyjne stóp procentowych, np. WIBOR, EURIBOR:
 - a. odgrywają istotną rolę na międzynarodowych rynkach finansowych,
 - b. powszechnie stosuje się w transakcjach finansowych, np. kredytach, depozytach, instrumentach pochodnych, obligacjach i produktach strukturyzowanych,
 - c. służą do pomiaru określonej rzeczywistości gospodarczej,
 - d. wpływają na zobowiązania finansowe stron umów opartych na zmiennej stopie procentowej.

Przykład:

Oprocentowanie kredytów i pożyczek może zależeć od zmiennego elementu, jakim jest wskaźnik referencyjny i marży, która najczęściej jest stała w całym okresie umowy.

Czym są wskaźniki referencyjne i kto je wyznacza

1. Wartości wskaźników referencyjnych wyznaczają administratorzy, którzy opracowują te wskaźniki według określonej przez siebie metody i pod nadzorem właściwych organów. Odbywa się to w sposób niezależny od Santander Bank Polska (bank, my).
2. Wartości danego wskaźnika referencyjnego publikuje administrator lub inny uprawniony podmiot.
3. Administrator określa metodę wyznaczania wartości wskaźnika referencyjnego. Wartość wskaźnika referencyjnego wynika z pomiaru określonego rynku bazowego (pewnej rzeczywistości ekonomicznej, np. ceny depozytu na rynku międzybankowym). Wartość ta zmienia się m.in. w zależności od sytuacji ekonomicznej.
4. Administrator musi:
 - a. tak dobierać metodę opracowywania wskaźnika referencyjnego, aby była ona zgodna z przepisami prawa. Pomiar rynku bazowego powinien być jak najbardziej dokładny i rzetelny, a dane wykorzystane do takiego pomiaru powinny być odpowiednio wysokiej jakości.
 - b. robić przegląd przyjętej metody opracowywania wskaźnika referencyjnego pod kątem:
 - adekwatności tej metody do pomiaru rynku bazowego,
 - dostosowania metody do zmiennej rzeczywistości ekonomicznej,
 - zgodności z przepisami prawa i wymogami organów nadzoru.
 - c. opublikować komunikat i dokument konsultacyjny przed zmianą metody. Ten proces nadzoruje właściwy organ.

Dodatkowe informacje

Korzystamy ze wskaźników referencyjnych w wielu umowach i instrumentach finansowych. Ich forma i funkcjonowanie nie zmieniały się od wielu lat. Od 2014 roku trwa jednak ogólnoświatowa dyskusja, aby je zreformować i dostosować do realiów rynkowych. Wiele podmiotów i organów, które regulują światowy rynek finansowy, zwracało uwagę na brak stabilności, rzetelności i podatność na manipulacje takich wskaźników. W efekcie podjęto decyzję, aby:

1. zreformować wskaźniki WIBOR i EURIBOR,
2. zlikwidować wskaźnik LIBOR i zastąpić go nowymi wskaźnikami, tzw. wskaźnikami RFR (z ang. Risk-Free Rates, wskaźniki wolne od ryzyka).

Jakie są skutki zawarcia z nami umowy, w której oprocentowanie opiera się na wskaźniku referencyjnym

Jeśli zawierasz umowę, której oprocentowanie opiera się na wskaźniku referencyjnym, akceptujesz ryzyko zmiany wartości tego wskaźnika.

Ważne!

Strony umowy mają świadomość, że każda zmiana wartości wskaźnika referencyjnego, określonego w danej umowie, nie zmienia tej umowy.

Zmiana oprocentowania

Aby naliczyć oprocentowanie dla kolejnego okresu odsetkowego, wykorzystamy wskaźnik referencyjny, który opublikował właściwy dla niego administrator.

Ryzyka ogólne, które dotyczą różnych wskaźników referencyjnych

Ogólne ryzyka związane ze wskaźnikami referencyjnymi:

1. administrator, z przyczyn regulacyjnych lub biznesowych, zmieni wskaźnik referencyjny lub metodę jego wyznaczania,
2. administrator podejmie decyzję, że skończy opracowywać dany wskaźnik,
3. odpowiedni organ cofnie administratorowi zezwolenie na jego opracowywanie lub ogłosi, że dany istotny wskaźnik referencyjny jest niezgodny z rozporządzeniem BMR,
4. wskaźnik referencyjny może nie być już reprezentatywny dla danego rynku lub realiów gospodarczych. Na przykład, gdy podmioty, które przekazują dane niezbędne do opracowywania danego wskaźnika referencyjnego, przestaną przekazywać te dane,
5. wskaźniki referencyjne mogą utracić wiarygodność pomiaru danego rynku bazowego w wyniku decyzji właściwego organu nadzoru (administrator lub organ nadzoru stwierdza to oświadczeniem),
6. wskaźniki referencyjne mogą nie być już publikowane lub opracowywane:
 - a. w całości (np. WIBOR przestanie istnieć) lub
 - b. w odniesieniu do konkretnego okresu (tenoru) – np. WIBOR nadal będzie istniał, ale WIBOR 6M nie będzie opracowywany,a może nie być odpowiednich wskaźników alternatywnych.

Ryzyko zmiany metody opracowywania wskaźnika referencyjnego

1. Administrator, który opracowuje dany – kluczowy lub istotny – wskaźnik referencyjny, ma zezwolenie w ramach prowadzonej działalności. Administrator może wprowadzić zmiany w metodzie opracowywania wskaźnika w sposób opisany w dokumentacji, którą publikuje na swojej stronie internetowej.
2. Zmiana metody opracowywania wskaźnika wymaga konsultacji publicznych, w ramach których administrator określi zakres proponowanej zmiany i jej uzasadnienie.
3. Uzasadnieniem dla administratora do zmiany tej metody może być konieczność, aby dostosować ją do:
 - a. wymogów rozporządzenia BMR,
 - b. wytycznych organu nadzoru lub
 - c. rekomendacji jednostki nadzorczej.
4. Jeśli administrator zmieni tę metodę, wartość wskaźnika może się zmienić. Wtedy wzrost albo obniżka wartości wskaźnika może wpłynąć na:
 - a. wartość wzajemnych świadczeń (w związku z umową) pomiędzy Tobą a nami lub
 - b. wycenę Twojego instrumentu finansowego lub produktu finansowego.
5. Taka zmiana metody, zmiana definicji lub inna istotna zmiana wskaźnika nie jest zmianą umowy, nawet jeśli wpływa na wartość wskaźnika referencyjnego.

Ryzyko, że administrator przestanie opracowywać wskaźnik referencyjny trwale lub czasowo

1. Administrator może przestać –trwale – opracowywać wskaźnik. Może to zrobić w sposób opisany w dokumentacji wskaźnika, którą publikuje na swojej stronie internetowej. Administrator trwale przestaje opracowywać kluczowy lub istotny wskaźnik referencyjny w ściśle określonej procedurze, z udziałem organu nadzoru.
2. Administrator może zdecydować, że przestanie opracowywać wskaźnik referencyjny:
 - a. z przyczyn biznesowych lub
 - b. jeśli uzna, że dane, które wykorzystuje, aby opracowywać wskaźnik, nie są reprezentatywne dla rynku lub realiów gospodarczych, które ten wskaźnik mierzy.
3. Zaprzestanie opracowywania wskaźnika kluczowego lub istotnego wymaga konsultacji publicznych. Trwają one zazwyczaj kilka miesięcy i w tym czasie administrator określa datę, od której zamierza przestać opracowywać wskaźnik.

4. Metoda opracowywania wskaźnika referencyjnego wskazuje, że istnieją okoliczności, w których w danym dniu administrator nie będzie mógł wyznaczyć wartości tego wskaźnika.

Przykład: Administrator nie wyznaczy wartości wskaźnika, jeśli nie otrzyma w danym dniu danych niezbędnych, żeby wyznaczyć te wartości w tym dniu.

5. Jeżeli administrator trwale lub czasowo przestanie opracowywać wskaźnik, nie będziemy mogli wykorzystać tego wskaźnika, aby ustalić wartości wzajemnych świadczeń, które wynikają z umowy zawartej z Tobą. Wówczas zastosujemy zapisy tej umowy, które określają, jakim wskaźnikiem referencyjnym zastąpimy niedostępny wskaźnik referencyjny.

Ryzyko, że organ nadzoru cofnie zezwolenie na opracowywanie wskaźnika referencyjnego

1. Administrator, który opracowuje kluczowy lub istotny wskaźnik referencyjny, potrzebuje na to zezwolenia organu nadzoru. Zezwolenie takie gwarantuje, że administrator spełnia warunki z rozporządzenia BMR.
2. Administrator musi przestrzegać warunków z rozporządzenia BMR. Jeśli przestanie spełniać te warunki, organ nadzoru może nie udzielić, może zawiesić lub cofnąć takie zezwolenie. To może sprawić, że nie będziemy mogli dalej korzystać z danego wskaźnika.
3. Organ nadzoru może też wydać oficjalne ogłoszenie, w którym stwierdzi, że istotny wskaźnik referencyjny, którego używamy, jest niezgodny z rozporządzeniem BMR. Jeśli organ nadzoru wyda takie ogłoszenie, być może będziemy musieli zastąpić wskaźnik innym, alternatywnym wskaźnikiem w umowie. Taka zmiana może wpływać na sposób, w jaki ustalamy oprocentowanie w umowie.

Wskaźniki WIBID i WIBOR

1. WIBOR jest kluczowym wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej – zgodnie z rozporządzeniem BMR. Obecnie opracowuje go GPW Benchmark S.A. (GPWB).
2. GPWB opracowuje WIBOR według samodzielnie określonej metody, pod nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego (KNF). GPWB opublikował szczegóły, jak opracowuje WIBOR, na swojej stronie internetowej: www.gpwbenchmark.pl. Opublikował m.in.:
 - a. opis kluczowych elementów metody,
 - b. oświadczenie o wskaźniku referencyjnym (dokument, który administrator opublikował na podstawie art. 27 rozporządzenia BMR) oraz

- c. procedury, jak przyjmuje i rozpatruje skargi, które dotyczą wyznaczania wskaźnika referencyjnego.
3. 16 grudnia 2020 r. KNF wydała zezwolenie, aby GPWB prowadziła działalność jako administrator wskaźników referencyjnych stóp procentowych, w tym kluczowych wskaźników referencyjnych.
4. To oznacza, że organ nadzoru finansowego uznał proces wyznaczania wskaźników referencyjnych WIBID i WIBOR za zgodny z wymaganiami rozporządzenia BMR. W związku z otrzymaniem zezwolenia, GPWB opublikował oświadczenie w sprawie WIBID i WIBOR, zgodnie z art. 27 rozporządzenia BMR (tzw. benchmark statement). Zawiera ono kluczowe informacje o wskaźnikach WIBID i WIBOR. Aktualne oświadczenie znajdziesz na stronie <https://gpwbenchmark.pl/dokumentacja-stawek-referencyjnych>
5. Na podstawie otrzymanego zezwolenia GPWB może opracowywać inne wskaźniki stóp procentowych, których proces wyznaczania będzie zgodny z rozporządzeniem BMR.
6. Zezwolenie dotyczy prowadzenia działalności jako administrator wskaźników referencyjnych WIBID i WIBOR i nie oznacza, że metoda ich wyznaczania nie będzie się zmieniała. Rozporządzenie BMR nakłada na administratorów wskaźników referencyjnych obowiązek, aby przeprowadzali cykliczny przegląd metody ich wyznaczania.
7. W lipcu 2022 r. rozpoczęła prace Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR). Działa ona, ponieważ są plany wprowadzenia na polski rynek alternatywnego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej typu RFR, który ma zastąpić wskaźniki referencyjne WIBID i WIBOR. Komitet Sterujący (KS NGR) nadzoruje i koordynuje NGR. W skład KS NGR wchodzi przedstawiciele kluczowych instytucji:
 - a. Komisji Nadzoru Finansowego,
 - b. Narodowego Banku Polskiego,
 - c. Ministerstwa Finansów,
 - d. Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
 - e. Polskiego Funduszu Rozwoju,
 - f. GPW Benchmark S.A.,
 - g. rotacyjnego przedstawiciela sektora bankowego.
8. KS NGR opublikował we wrześniu 2022 r. mapę drogową procesu – jak zastąpić wskaźniki referencyjne WIBOR i WIBID. Kolejne decyzje KS NGR aktualizują tę mapę. Aktualne informacje i komunikaty NGR znajdziesz na stronie internetowej KNF. Prace nad reformą wskaźników referencyjnych mają się zakończyć w 2028 roku.

Specyficzne ryzyka wskaźników WIBID i WIBOR

1. Specyficzne ryzyka tego wskaźnika obejmują między innymi:
 - a. ryzyko istotnej zmiany metody opracowywania wskaźnika referencyjnego,
 - b. ryzyko zaprzestania opracowywania.
2. Aktualne informacje na temat reformy wskaźników referencyjnych znajdziesz na stronie internetowej KNF: https://www.knf.gov.pl/dla_ryнку/Wskazniki_referencyjne

Nazwa i dane adresowe administratora WIBID i WIBOR

GPWB jest polską spółką akcyjną.

Siedziba GPWB: 00-498 Warszawa, ul. Książęca 4.

Dane kontaktowe znajdziesz na www.gpwbenchmark.pl/kontakt

Podstawa prawna

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 wraz ze wszelkimi późniejszymi zmianami (rozporządzenie BMR).

Rozporządzenie BMR stosuje się bezpośrednio w Polsce w pełnym zakresie od 1 stycznia 2018 r.

Słowniczek

pojęcie	wyjaśnienie
administrator	osoba fizyczna lub prawna, która zgodnie z rozporządzeniem BMR opracowuje kluczowy wskaźnik referencyjny lub istotny wskaźnik referencyjny;
rozporządzenie BMR	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 z późniejszymi zmianami;

pojęcie	wyjaśnienie
kluczowy wskaźnik referencyjny	wskaźnik referencyjny, który spełnia kryteria „wskaźnika kluczowego” w rozporządzeniu BMR;
istotny wskaźnik referencyjny	wskaźnik referencyjny, który spełnia kryteria „wskaźnika istotnego” w rozporządzeniu BMR.

Masz pytania?

Zadzwoń pod 1 9999, z zagranicy +48 61 81 1 9999. Opłata za połączenie zgodna z taryfą operatora.

Napisz do nas: kontakt@santander.pl